

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/48/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3521200988
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Alena Záhumenská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3521200988.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a členiek senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a Mgr. Marty Trnavskej v spore žalobcu: L., proti žalovanej: O., o určenie neúčinnosti právneho úkonu a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní žalovanej proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 23. apríla 2021, č.k. 12Csp/18/2021-114, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, podľa ktorého je žalovaná povinná zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by nakladala s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXX pre k. ú. F. A., okres F., obec F., a to parcele registra „C“ parcelné číslo XXX - záhrada vo výmere 1.420 m², parcelné číslo XXX - záhrada vo výmere 584 m², parcelné číslo XXX/X - záhrada vo výmere 576 m² a parcelné číslo XXX/X. - záhrada vo výmere 292 m², najmä aby predmetné nehnuteľnosti nepreviedla, nedarovala tretím osobám, nezaťažila záložným právom, vecným bremenom alebo iným vecným právom, či záväzkovým právom v prospech tretích osôb, neprenajala alebo iným spôsobom nescudzila alebo nezaťažila alebo nevložila ako vklad do základného imania alebo iného majetku právnickej osoby na čas do právoplatného skončenia sporu vedeného na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 12Csp/18/2021. Súd prvej inštancie rozhodoval na základe návrhu žalobcu, ktorým sa domáhal určenia neúčinnosti právneho úkonu - dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov -, ktorej vklad do katastra nehnuteľností bol povolený dňa 19.01.2020. Predmetom prevodu boli nehnuteľnosti na LV č. XXX pre k.ú. F. A. a nehnuteľnosti boli prevedené do výlučného vlastníctva žalovanej. Súčasne žalobca podal dňa 29.03.2021 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého žiadal, aby žalovanej bola uložená povinnosť nenakladať s nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXX pre k. ú. F. A.. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že má dôvodnú obavu, že prípadný výkon súdneho rozhodnutia by mohol byť ohrozený, najmä možnými snahami žalovanej sa nehnuteľností zbaviť alebo inak ich zaťažiť, a tak ich dostať mimo dispozície, prípadného výkonu súdneho rozhodnutia. Tým je ohrozené vymożenie pohľadávky žalobcu, na základe čoho mu hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy, nakoľko ručiteľ ukrátil žalobcu tým, že previedol nehnuteľnosti (ako aj ďalšie nehnuteľnosti v jeho vlastníctve - napr. zapísané na LV č. XXXXX k. ú. H.) na žalovaného. Vymożenie pohľadávky žalobcu je zjavne ohrozené. Dlužník ani ručiteľ do dnešného dňa dobrovoľne neuhradili ani časť pohľadávky žalobcu, napriek deklarovanému záujmu vyplatiť svoje záväzky voči žalobcovi. Vykonávajú všetky úkony (skutkové, ako aj právne) tak, aby sa svojej zodpovednosti uhradiť záväzky voči žalobcovi zbavili. Dôkazom tejto skutočnosti je aj podanie predmetného žalobného návrhu, k podaniu ktorého bol donútený s ohľadom na konanie ručiteľa. Ak žalovaná vlastnícke právo k označeným nehnuteľnostiam prevedie na tretiu osobu, žalobca sa už nebude môcť voči ďalším nadobúdateľom dovoľávať odporovateľnosti právneho úkonu, čím bude jeho vymożiteľnosť pohľadávky ohrozená, keďže k jednému prevodu nehnuteľností už došlo a žalobca teraz musí tomuto právnomu úkonu odporovať. Ručiteľ už nie je vlastníkom žiadneho iného hnutel'ného

alebo nehnuteľného majetku. Ručiteľ ako konateľ a spoločník dlžníka má vedomosť o existencii vymáhateľnej pohľadávky s nárokom žalobcu na uspokojenie splatnej pohľadávky (zaslanie oznámenia o strate výhody splátok v spojení s vedomosťou ručiteľa o jeho záväzkoch obsiahnutých v dohode o ručení v spojení s notárkou zápisnicou ako exekučným titulom, zaslanie a doručenie výzvy ručiteľovi na úhradu splatného záväzku zo zmluvy o úvere v spojení s uznaním záväzku a notárskou zápisnicou a s poukazom na osobné rokovania s dlžníkom a ručiteľom). Súd prvej inštancie konštatoval, že navrhované neodkladné opatrenie má zabezpečiť úpravu práv a povinností žalobcu a žalovanej s poukazom na prebiehajúci spor o určenie neúčinnosti právneho úkonu - dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov - a následné zabezpečenie výkonu rozhodnutia. Uviedol, že z obsahu spisu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom vedenom pod sp. zn. 12Csp/18/2021 vyplynulo, že žalobca voči ručiteľovi (manžel žalovaného) disponuje vymáhateľnou pohľadávkou vo výške 1.127.643,02 eur, ktorá je vymáhaná vo vzťahu k ručiteľovi v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 74Ek/331/2021. Na základe dohody o vyporiadaní podielového spoluvlastníctva manželov sa žalovaný stal výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX pre k. ú. F. A.. Vklad bol povolený dňa 19.01.2021 pod sp. zn. V-XXXX-XXXX. Na základe tohto právneho úkonu došlo k prevodu vlastníckeho práva označených nehnuteľností z ručiteľa na žalovaného, teda došlo k celkovému vylúčeniu pohľadávky žalobcu z označených nehnuteľností a znemožneniu uspokojenia pohľadávky žalobcu. Vzhľadom na dostupné informácie má žalobca za to, že je možné sa objektívne domnievať, že žalovaný si s ručiteľom zrušili bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a následne ho vyporiadali tak, aby z majetku nemohol byť uspokojený žalobca ako veriteľ ručiteľa. Žalovaný je v postavení osoby blízkej ručiteľovi. Po oboznámení sa s obsahom návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia a s ním predložených listín súd prvej inštancie dospel k záveru, že návrh na vydanie neodkladného opatrenia bol podaný dôvodne. S poukazom na doteraz zistený skutkový stav považoval za potrebné a nevyhnutné dočasne upraviť práva a povinnosti žalobcu a žalovanej k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. F. A. zapísané na LV č. XXX, pretože nakladaním s nimi by došlo k sťaženiu, resp. zmareniu výkonu rozhodnutia voči ručiteľovi. Na základe doteraz vykonaného dokazovania súd prvej inštancie v súlade s § 325 ods. 2 písm. c), d) CSP uložil žalovanej povinnosť zdržať sa akéhokoľvek konania, ktorým by nakladal s týmito nehnuteľnosťami. Súčasne súd prvej inštancie v zmysle § 330 ods. 1 CSP rozhodol o dobe platnosti neodkladného opatrenia (na čas do právoplatného skončenia sporu vedeného na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom sp. zn. 12Csp/18/2021). Zároveň dodal, že v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia nie je úlohou súdu posudzovať opodstatnenosť nároku žalobcu vo veci samej, ale úlohou súdu v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia je len skúmať, či sú splnené predpoklady pre nariadenie neodkladného opatrenia, a to najmä nevyhnutnosť dočasnej úpravy právnych vzťahov do rozhodnutia vo veci samej. Nariadeným neodkladným opatrením sa neprímeraným spôsobom nezasiahne do práv a oprávnených záujmov žalovanej, pretože ide o neodkladné opatrenie, ktoré má len dočasný charakter, neobmedzuje žalovanú pri zabezpečovaní si základných životných potrieb, nezasahuje do práv a oprávnených záujmov tretích osôb a zanikne pri výskyte okolností uvedených v § 333 a nasl. CSP, a to najneskôr rozhodnutím vo veci samej.

2. V zákonom stanovenej lehote proti tomuto uzneseniu podala odvolanie žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Žalobu ako aj nariadenie neodkladného opatrenia považuje za nedôvodné. Uviedla, že žalobca pravdepodobne úmyselne a vedome v žalobe neuviedol, že jeho pohľadávka, ktorej uspokojenie malo byť zmarené napadnutým úkonom, je zabezpečená iným majetkom ďaleko ju prevyšujúcim s tým, že odporovať možno len ukracujúcim právnym úkonom dlžníka a nie každému úkonu dlžníka, no v danom prípade k žiadnemu ukráteniu žalobcu neprišlo. Súd prvej inštancie podľa žalovanej pri nariadení neodkladného opatrenia vychádzal len z tvrdení žalobcu, pravdepodobne v žalobe uvedených úmyselne a vedome nepravdivo, a síce že dlžník na svoj záväzok nespĺnil ani cent a že pohľadávka žalobcu nie je krytá žiadnym iným majetkom postačujúcim na jej uspokojenie. Dlžník svoju pohľadávku splácal od roku 2015, čo je zrejme aj z toho, že zo sumy poskytnutého úveru 1,7 mil. eur žalobca nedoplatok vyčíslil na 1,1 mil. eur. Rovnako je zrejme, že žalobca by takýto úver v objeme 1,7 mil. eur neposkytol bez primeraného zabezpečenia a tu treba uviesť, že toto zabezpečenie i naďalej v celom rozsahu trvá i keď zabezpečovaná pohľadávka je už nižšia cca o 1/3-inu. Mala za to, že pohľadávka žalobcu je dostatočne a primerane zabezpečená aj bez jej zabezpečenia ešte aj majetkom žalovanej. Dôvodila, že pokiaľ pôvodné zabezpečenie, ktoré stále trvá a existuje, postačovalo na poskytnutie úveru, musí postačovať na zabezpečenie pohľadávky aj dnes. Nie je možné neodkladné opatrenie odôvodňovať a úkon považovať za ukracujúci len s odôvodnením, že pohľadávka veriteľa možno nebude uspokojená v celom rozsahu, a to najmä s prihliadnutím ako na

prvú vetu, tak aj na skutočnosť, že práve a len žalobca ako prednostný záložný veriteľ môže reálne ovplyvniť, aký bude reálny výťažok zo speňaženia pôvodného zabezpečenia úveru a aké budú s tým súvisiace reálne náklady. Bolo by veľmi jednoduché, no neakceptovateľné, aby sa veriteľ mohol domáhať uspokojenia z ďalšieho a ďalšieho majetku len pre to, že majetok, ktorý mu pôvodne ako zabezpečenie postačoval, speňažil za neprimeraných podmienok (napr. pod cenu a s vysokými nákladmi). Uviedla, že je naďalej výlučnou vlastníčkou predmetných nehnuteľností a tieto neprevádza. Neexistuje teda potreba bezodkladnej úpravy pomerov medzi účastníkmi a ani obava, že by prípadná exekúcia bola ohrozená. Naopak, nehnuteľnosti tvoria predmet zálohu za účelom zabezpečenia záväzkov žalovanej, a preto nariadené neodkladné opatrenie zasahuje aj do práv a oprávnených záujmov tretích osôb. Aj v prípade, ak by nehnuteľnosti previedla, žalobca sa stále môže od nej domáhať vydania prípadne získaného prospechu. Z uvedeného je podľa názoru žalovanej zrejmé, že žaloba je nedôvodná, a nedôvodné je tak aj nariadené neodkladné opatrenie. Pohľadávka žalobcu je primerane zabezpečená iným majetkom, z ktorého môže byť uspokojená v celom rozsahu, a teda neexistuje obava, že by prípadná exekúcia bola ohrozená. Túto skutočnosť súd prvej inštancie nezohľadňoval, nakoľko o nej nebol žalobcom ani informovaný, resp. možné ohrozenie exekúcie vyhodnotil nesprávne, keďže informáciu o zabezpečení pohľadávky žalobcu nedisponoval, a vychádzal teda z nesprávnych skutkových zistení. Zrušením a zamietnutím neodkladného opatrenia nebude žalobca žiadnym spôsobom poškodený, nakoľko jeho pohľadávka je v celom rozsahu naďalej primerane zabezpečená iným majetkom, žalovaná nehnuteľnosť neprevádza a ostáva naďalej ich vlastníkom. Žalovaná zastávala presvedčenie, že v tomto prípade neexistovali a ani neexistujú dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia. Žiadala odvolací súd, aby napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušil a návrh na nariadenie neodkladného opatrenia v celom rozsahu zamietol.

3. K podanému odvolaniu žalovanej sa písomne vyjadril žalobca. Odvolanie považoval za nedôvodné, účelové a nepravdivé. Upozornil, že jeho pohľadávka vo výške 1,14 mil. eur (bez príslušenstva) nie je dostatočne zabezpečená a rozhodne nebude plne uspokojená z majetku dlžníka či iného zabezpečenia uvádzaného žalovanou. Ďalej poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.05.2021, č.k. 25Co/23/2021-213, vydané medzi tými istými stranami sporu v obdobnej veci. Z dôvodu vecnej správnosti tak žiadal odvolací súd o potvrdenie napadnutého uznesenia.

4. K podanému vyjadreniu žalobcu sa žalovaná písomne nevyjadrila.

5. Krajský súd preskúmal vec v zmysle § 379 a nasl. CSP a § 59 až § 68 CMP a zistil, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné potvrdiť podľa § 387 ods. 1 CSP. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 385 CSP, podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

6. Pred nariadením neodkladného opatrenia posudzuje súd v celkovom kontexte požadovanej procesnej ochrany, či

- a) je osvedčená existencia právneho vzťahu medzi sporovými stranami,
- b) navrhovateľom tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu z ohrozenia exekúcie (princíp opodstatnenosti),
- c) uložením požadovanej povinnosti alebo obmedzenia objektívne možno dosiahnuť ochranu, ktorej sa navrhovateľ domáha (princíp efektívnosti),
- d) navrhovaným neodkladným opatrením, pokiaľ má mať podľa okolností prípadu dočasný charakter, nebude vytvorený nenávratný stav,
- e) právne účinky neodkladného opatrenia neobmedzia povinnú osobu neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah (princíp proporcionality),
- f) sledovaný účel nemožno dosiahnuť zabezpečovacím opatrením (§ 324 ods. 3 CSP).

7. Navrhovateľ musí súd opísaním rozhodujúcich skutočností presvedčiť o potrebe nariadiť neodkladné opatrenie v záujme dosiahnutia ochranného účelu, ktorý je pre tento inštitút charakteristický. Rozhodujúce skutočnosti musí navrhovateľ náležitým spôsobom osvedčiť, čo z kvalitatívneho hľadiska nedosahuje intenzitu plnohodnotného dokazovania v zmysle § 185 a nasl. CSP. Takýto procesný postup je zákonom aprobovaný a typický iba pre zisťovanie relevantných skutočností v rámci konania o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

8. Reálne vyhodnotenie potreby bezodkladne upraviť pomery je otázkou voľnej úvahy súdu, ktorá však musí byť objektívne preskúmateľná na základe odôvodnenia rozhodnutia.

9. Neodkladné opatrenie bude spravidla opodstatnené, ak navrhovateľovi hrozí vznik alebo rozširovanie škody či inej ujmy, dochádza k porušovaniu alebo ohrozovaniu jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne hrozí zhoršenie jeho právnej pozície do takej miery, že sa mu viac neoplatí uchádzať o konečnú súdnu ochranu.

10. V tomto prípade má žalobca proti ručiteľovi, manželovi žalovanej, vymáhateľnú pohľadávku vo výške 1.127.643,02 eur. Tá je exekučne vymáhaná na Okresnom súde Banská Bystrica. Ručiteľ previedol nehnuteľnosť na LV č. XXX dohodu o vyporiadaní BSM na žalovanú. Vklad týchto nehnuteľností bol do katastra nehnuteľností vykonaný dňa 19.01.2021.

11. Žalobca sa domáha v konaní vo veci samej neúčinnosti tejto dohody o vyporiadaní BSM, nakoľko sa domnieva, že ukracuje jeho vymáhateľnú pohľadávku. Neodkladným opatrením sa domáha, aby sa žalovanej zakázalo disponovať týmito nehnuteľnosťami, nakoľko v prípade ich dispozície by bola jeho pohľadávka nevyvozniteľnou z majetku ručiteľa.

12. Odvolací súd súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, keď za tejto situácie neodkladným opatrením zakázal žalovanej disponovať s týmito nehnuteľnosťami. Bez nariadenia neodkladného opatrenia by došlo k zmareniu výkonu rozhodnutia voči ručiteľovi.

13. Je pravdou téza súdu prvej inštancie, že na základe dohody o vyporiadaní BSM medzi manželom žalovanej a žalovanou došlo v exekúcii žalobcu proti ručiteľovi k vylúčeniu nehnuteľností evidovaných na LV č. XXX. Tým došlo k znemožneniu uspokojenia pohľadávky žalobcu. Preto ak žalobca využil svoje právo domáhať sa neúčinnosti tohto právneho úkonu, dôvodne považuje za ohrozený výkon svojej exekúcie v prípade, ak by s týmito nehnuteľnosťami, aktuálne vo vlastníctve žalovanej, bolo žalovanou disponované. Pokiaľ by totiž bol žalobca v konaní vo veci samej úspešný, bude sa môcť domáhať uspokojenia svojej pohľadávky z toho, čo odporovateľným právnym úkonom ušlo z dlžníkovho majetku (§ 42b ods. 4 Občianskeho zákonníka). Ak by tento majetok - v tomto prípade nehnuteľnosti z LV č. XXX - bol akokoľvek zaťažený, resp. scudzený, výkon žalobcovej exekúcie by bol ohrozený. Z tejto samotnej situácie tak jstvuje obava, že exekúcia žalobcu bude ohrozená.

14. Na tomto závere nemôžu nič zmeniť ani odvolacie námietky žalovanej. Jednak nie je právne relevantné tvrdenie, že žalobca žalobcu je nedôvodná, a preto musí byť nedôvodné i neodkladné opatrenia. V štádiu konania a rozhodovania o neodkladnom opatrení nie je úlohou súdu, ako to správne bolo podotknuté súdom prvej inštancie, vykonávať plnohodnotné dokazovanie. Stačí iba osvedčenie základných skutočností o dôvodnosti neodkladného opatrenia. V tomto prípade boli tieto skutočnosti žalobcom osvedčené, pričom nárok žalobcu vo veci samej nie je prima facie nedôvodný, preto nemožno automaticky prijať záver, že i neodkladné opatrenie nie je dôvodné.

15. Rovnako nie je právne relevantné tvrdenie žalovanej, že s nehnuteľnosťami nedisponuje, čím nie je daná dôvodnosť neodkladného opatrenia. Žalobca v odvolacom konaní osvedčil poukazom na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 17.05.2021, č.k. 25Co/23/2021-213 (ktorým uvedený súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým nariadil neodkladné opatrenie v podobe povinnosti žalovanej nenakladať s nehnuteľnosťami v jej vlastníctve), že žalovaná už v minulosti mala intenciu s inými svojimi nehnuteľnosťami nakladať spôsobom, ktorým by v konečnom dôsledku ukrátil uspokojenie pohľadávky žalobcu.

16. Odvolací súd zároveň zastáva presvedčenie, že i bez tohto osvedčenia by obava z ohrozenia exekúcie žalobcu bola naplnená. Žalovaná by totiž kedykoľvek mohla vykonať akúkoľvek dispozíciu s nehnuteľnosťami na LV č. XXX, pričom žalobca by o tom nemusel získať žiadnu vedomosť a získal by ju až z katastra nehnuteľností (t.j. už neskoro). To by už nastal stav, kedy by bola exekúcia žalobcu zmarená, resp. podstatne sťažená. Účelom nariadenia neodkladného opatrenia je ale, ako to potvrdzuje samotná dikcia § 325 ods. 1 CSP, nariadiť neodkladné opatrenie, ak je obava, že exekúcia bude ohrozená. Tá podľa odvolacieho súdu naplnená je. Z uvedeného treba jednoznačne dedukovať, že neodkladné opatrenie má zamedziť stavu, v ktorom by bola exekúcia už zmarená, neodkladné opatrenia nemá ošetrovať stav zmarenej exekúcie.

17. Napokon zostáva dodať, že ak žalovaná v odvolaní tvrdí, že beztak s nehnuteľnosťami nenakladá, tak nariadené neodkladné opatrenie ju nebude obmedzovať.

18. Preto odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie (§ 387 ods. 1 CSP).

19. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).